

neje. — Dvomljivo je, da bi bili l. 1200 templjarji pregnani iz Ljubljane.

Na str. 81. je govor o staviteljstvu, slikarstvu in kipotvorstvu. Zakaj ni rabil pisatelj rajši lepih domačih izravov: stavbarstvo, kiparstvo? — Na isti strani je definicija romanskega sloga pač presplošna. Namesto cerkvâ, ki so bile nekdanj sezidane v romanskem slogu, naj bi se rajši naštele cerkve, ki so še ohranile ta slog, zakaj v romanski dōbi so bile vse tedaj zidane cerkve romanske. Nekoliko predelane, a v bistvu romanske so še ladje zatiške, šmarijske, kostanjeviške cerkve, cerkve v Starem trgu pri Ložu, itd. — V Metliki je cerkev sv. Nikolaja, ne sv. Petra; pač pa je črnomaljska posvečena sv. Petru. — Cerkev v Stari Loki je nova, v Trebnjem je ladja iz poznejše gotike. Sploh bi bilo treba ves ta oddelek temeljito preurediti. — Cerkev v Pleterjah (str. 82) ni iz 14., ampak iz početka 15. veka. — Cesar se je pomiril z Benečani (str. 89) 4. decembra 1516., ne 1517. — Na str. 188. čitaj, da ima uršulinska cerkev d o r s k o pročelje, ne d v o r s k o. Dvomljivo pa je, če se sme radi kakega dorskega slopa takoj govoriti o dorskem pročelju. — Med slikarji Valvasorjeve dobe se omenjajo Hoeger, Wieser in Ferfila (str. 189). Tu treba pripomniti, da Ferfila ni bil slikar, ampak kamnosek, kvečjemu kipar, ki je delal pri D. M. v Polju. Več nam o njem ni znanega. Hoeger in Wieser sta pa živela in delovala v 2. polovici 18. veka. Josip Leop. Wieser je risal v matici Dizmove bratovščine l. 1756., jezuit Janez Fr. Ant. Hoeger pa je slikal istotam nekoliko pozneje. — Marijin kip na sv. Jakoba trgu (str. 190) ni več prvotni, ampak novejšega liva. — Quagliieve slike v stolnici niso iz l. 1704, ampak iz l. 1703 do 1706. — Da bi bil slikal F. Tomšič freske v Škaručini in Grobljah, je bržkone zgodovinska pomota. — Valentin Mencinger se sam ni tako podpisaval, ampak vedno le Metzinger. Kazalo bi torej pravo pisavo staviti vsaj v oklep. Pri Leopoldu Layerju naj se glasi stavek: „V župnijski cerkvi v Kranju sta bili njega krasni liki“, ker jih sedaj ni več. — Namesto Grahovec (str. 191.) čitaj — Grahover, in namesto Miselj — Mislej. — Iz knjig naj bi že vendar izginila bajka, „da sta izdelana oltarja v uršulinski in frančiškanski cerkvi od Filipa di Giorgia“. Oba oltarja sta pristno Robbovo delo. Filip pl. Giorgio pa je volil denar za frančiškanski veliki oltar. — Slikar Pavel Kūnl ni bil Ljubljčan (str. 191.) — Slikarja Wolfa imenujemo navadno Janeza (str. 192.) — O Frančišku Zajcu (str. 193.) se pač ne more trditi, da „smelo tekmuje z

Robbo“. — Glasbenika Arnolda imenujemo de Prukh (de Ponte), ne de Prankh (str. 194). — Epitome chronologica sega do l. 1714, ne 1704 (str. 199). — Netočen je izraz, da je Trubar ustanovitelj slovenskega leposlovnega slovstva (str. 204). — Med slovstveniki se imenujejo nekateri manj važni pisatelji, izpuščeni so pa nekateri prav znameniti n. pr. dr. Anton Mahnič, dr. Ivan Krek, itd. Izpuščeni so tudi zastopniki nemškega leposlovja, dočim se zastopniki znanstva imenujejo. Na str. 207. naj se bere namesto G. Grabner in G. Kosmač — Juri Grabner in Juri Kosmač.

Toliko mimogrede.

Slovenci! Naša „Matica“ nam je ponudila lepo in pripravno knjigo, da se iz nje lahko marsikaj naučimo. Ne odložimo je iz rok, marveč čitajmo jo pogostoma, prodirajmo v globino naše zgodovine, sklepajmo iz preteklosti na prihodnost! Skrbimo, da bomo svojo zgodovino sami dobro poznali in domovino složni ljubili. Naj odslej ne prepevajo naši pesniki več, da jih bridka žalost prešine ob spominu domovine, „vsemu svetu nepoznane, od nikogar spoštovane“. Viktor Steska.

„Slovenska Šolska Matica“ je podarila svojim udom za leto 1902. troje knjig, namreč: **Pedagoški Letopis** za leto 1902. (prodajalna cena K 3.—); **Učne slike k berilom v Začetnici in Abecednikih** (prodajalna cena K 2.40) ter **Zgodovinska učna snov**, 2. snopič (prodajalna cena K 2.20). — Kolikor smo mogli knjige pregledati, moramo reči, da so vse tri skrbno spisane in urejene in podajajo pedagogom pa tudi drugim mnogo koristnega blaga. Zlasti „Letopis“ se odlikuje po zanimivih člankih, kakor n. pr.: Nemščina kot drugi deželni jezik (Dr. J. Bezjak) — Grščina (Dr. Jos. Tominšek) — Računstvo (L. Lavtar) — Zemljepisje (Fr. Orožen) — Prostoročno risanje (Jož. Schmoranz) — Kernova teorija o osebkju in povedku (Dr. J. Bezjak) i. t. d. — Ugaja nam prof. Apihova knjiga, v kateri so najznamenitejše zgodbe srednjega veka poljudno razložene in prikrojene. Izvzemši nekatere malenkosti je delo točno, trezno in objektivno.

Ivan Cankar. **Ob zori**. 1903. V Ljubljani. Ign. pl. Kleinmayer & Fed. Bamberg. Str. 174. — Dvanajst črtic je zbral zopet Ivan Cankar. Mojster v jeziku, silno fin opazovavec notranjih dušnih pojavov je Cankar. Kjerkoli